

- trda vezava
- dvobarvni tisk
- število strani: 736
- format: 200 x 253 mm
- kazalka
- kazalni trak
- prispevki 93 avtorjev
- več kot 170 fotografij
- 1600 imen

Zbornik je uredil uredniški odbor: Ciril Baškovič, Mladen Dolar, Janez Koželj, Tomaž Kšela (urednik), Marjan Pungartnik, Lenart Šetinc (koordinator projekta), Ivo Usar, Peter Vodopivec, Boštjan Zgonc, Bora Zlobec Jurčič (jezikovni pregled). **Založnik:** Kulturno društvo Mariborska literarna družba; **sozaložnika:** Beletrina; Založba Univerze v Ljubljani, 2024 ISBN 978-961-7147-28-5 (Kulturno društvo Mariborska literarna družba) COBISS.SI-ID 209989891

Zato je bila SŠ, kot je napisal eden od avtorjev zbornika, »država v državi v najboljšem pomenu besede«. SŠ je zagotavljala tudi legalnost in legitimnost študentskemu gibanju, ki ga je s svojim statutom ne samo omogočala, temveč tudi spodbujala. Vse velike študentske proteste in demonstracije v omenjenem obdobju so vodili najbolj zavzeti aktivisti SŠ.

V Zborniku o Skupnosti študentov 1968—1974 so na 736 straneh velikega formata objavljeni prispevki in fotografije 93 avtorjev. Nastal je, kot rečeno, z namenom, da SŠ kot poskus mladih zgraditi boljšo družbo ne bi utonil v pozabo. Ne gre za ekskluzivno publikacijo, saj je v njej omenjenih več kot 1600 imen.

Recenzent zbornika je napisal, da ta ni napisan v maniri, da vsak piše o sebi, temveč so si njegovi avtorji prizadevali za predstavitev delovanja SŠ za skupen cilj. Ali je bil ta skupni cilj SŠ utopija ali kaj več, bo pokazal čas.

Izid zbornika so podprli:

Študentska organizacija
Univerze v Ljubljani

Študentska organizacija
Univerze v Mariboru

Dr. Aleš
Štrancar

Mestna občina
Ljubljana

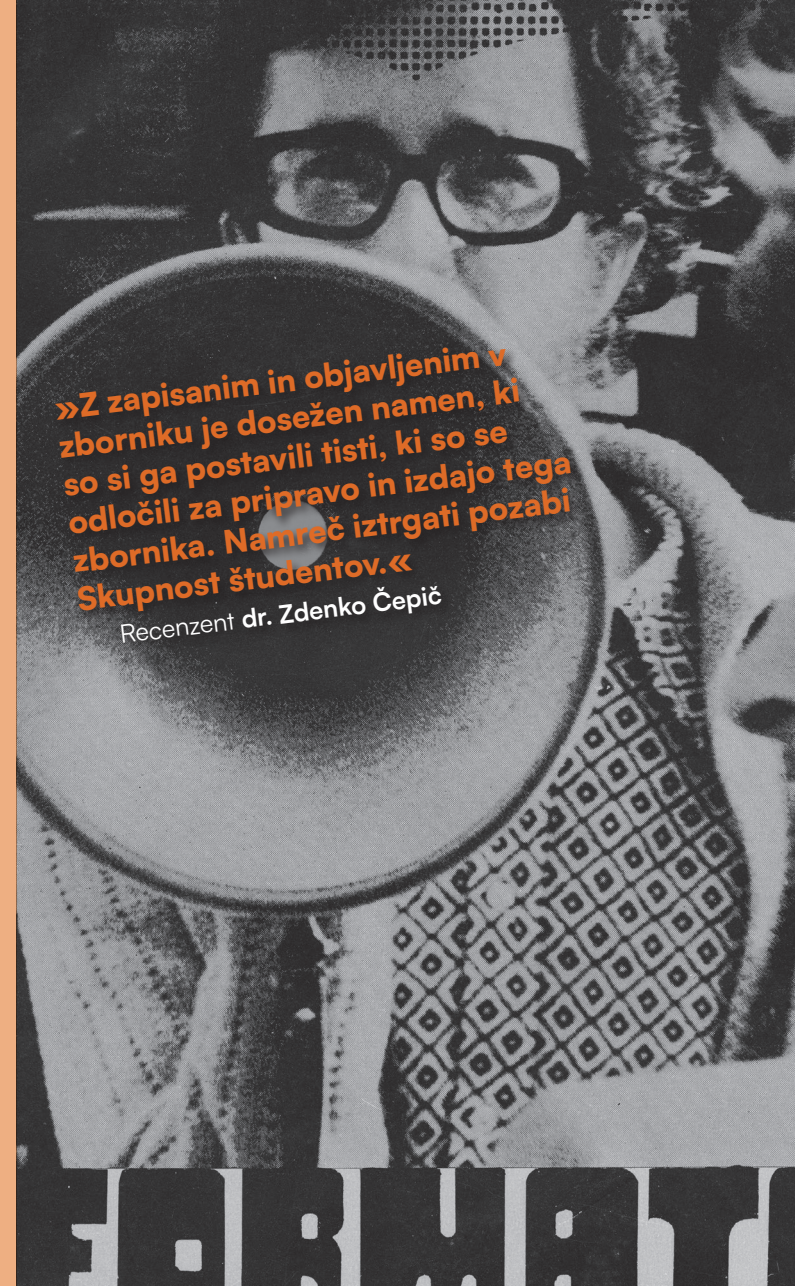
KRKA | 70

MEDIS

FF

UNIVERZA V LJUBLJANI
Filozofska fakulteta

Zbornik o Skupnosti študentov 1968-1974

Prispevki za novejšo zgodovino

Samonikla **Skupnost študentov** je v letih **1968–1974** temeljila na svobodi pluralizma interesov, organizirano skrbela za izboljšanje položaja študentov in se kritično odzivala na politične in družbene razmere, tudi s protestnimi shodi in demonstracijami. Kljub končni politični zadušitvi je bila ena od prvih znanilk in pomembnih predhodnic kasnejših procesov družbene emancipacije.

Zakaj prelistati Zbornik o Skupnosti študentov 1968–1974?

Skupnost študentov (SŠ) so tvorili vsi, ki so bili v letih njenega obstoja od 1968 do 1974 vpisani na katerikoli fakulteti, akademiji ter visoki ali višji šoli v Sloveniji. Za člansko izkaznico je veljal indeks.

SŠ so v času študentskih revolucionarnih gibanj po vsem svetu ustanovili študentke in študenti sami, brez kakršnega koli »žegna od zgoraj«, na velikem protestnem shodu v Študentskem naselju v Ljubljani junija 1968 po konceptu, ki so si ga v tedanjih razmerah izmislili sami. Zato je bila SŠ v prvi vrsti civilnodružbena in hkrati tudi samonikla sindikalna, samoupravna in politična organizacija študentk in študentov, ki ji ne v tedanjem in ne v sedanjem političnem sistemu ni primere.

Največja posebnost SŠ je bila, da je bila dialoška, idejno, interesno in politično pluralna, saj so bili njeni člani vsi študentje in študentke. Vendar ni bila pluralna v smislu današnjega večstrankarskega parlamentarnega sistema — njena največja vrednota niso bile različne idejne skupine ali nekakšne stranke, temveč spoštovanje in upoštevanje individualne svobode in različnosti vsakega posameznika in njegovih interesov ter pravica do dialoga. In prav zaradi tega, ker je v svojem vsakodnevnem praktičnem delovanju in v neštehtih razpravah iskala pota, da bi presegla odtujenost ljudi od odločanja, kar je bila takrat največji problem socialističnega samoupravljanja in je še danes problem večstrankarskega parlamentarnega sistema, si zasluži zgodovinski spomin in je vredna proučevanja.

SŠ je bila statutarno zasnovana tako, da so imeli v njej »glavno besedo« študentke in študenti, ne njeni forumi. Preko akcijskih odborov (oblikovalo ga je lahko deset študentk in študentov) so lahko delovali in se borili za svoje interese, pravice ali politična stališča samostojno, mimo forumov SŠ, ki so jim bili dolžni nuditi finančno, tehnično in administrativno podporo. S takšno statutarno zasnovo pa je SŠ kmalu postala tujek v sistemu in so jo odstranili.

Na rojstvo SŠ so vplivale številne okoliščine: študentska revolucionarna gibanja po vsem svetu, nastop liberalizma v Jugoslaviji in še zlasti v Sloveniji, gospodarske in socialne razmere in uvedba plansko-tržnega gospodarstva itd. Pomembna okoliščina pa je bila tudi, da se je število študentov izjemno povečalo in da državi ni uspelo poskrbeti za njihov ustrezen socialni in družbeni status. Zato so študentke in študenti »zadeve vzeli v svoje roke« in se začeli sami boriti za svoj »prostor pod soncem«. SŠ je tako imela praktično vse: demokratično izvoljeno nepoklicno vodstvo z enoletnim mandatom, svoje predstavnike v organih fakultet, univerze in visokošolskih zavodov, svoje predstavnike v organih oblasti in forumih družbenopolitičnih organizacij, lastne medije (*Tribuna*, *Katedra*, *Radio Študent*, *Problemi*, *Časopis*, *Študentski dnevnik*, fakultetna glasila itd.), lastne posredovalnice študentskega dela (Študentski servis v Ljubljani in Mariboru), lastno zdravstvo (študentske ambulate), študentske pokrajinske klube kot vez s člani in občinami, lastne organizacije za mednarodno izmenjavo študentov, alternativno univerzo, lasten sindikat, lastna športna društva in klube, lastno organizacijo za tehnično kulturo, lastne specializirane kulturne organizacije (*ŠKUC*, *Akademik*, *Študent* itd.), lastno gledališko dejavnost (*Pupilija Ferkeverk* itd.) ter »lastno kulturno produkcijo« z vrhunskimi umetniškimi stvaritvami na področju literature, arhitekture, likovne ustvarjalnosti, glasbe itd.